

Jan Bartoň: Důchodová reforma není jen o zvyšování věku pro nárok na důchod

- CZ24 News | 14. února 2023

ČESKO: Vláda plánuje změnit parametry odchodu věku do důchodu a to tak, aby současní třicátníci odcházeli do důchodu až v 68 letech. To je ale jenom paskvil skutečné důchodové reformy.

V médiích se opět šíří teze o tom, že je důchodová reforma naprosto nezbytná a že předcházející vlády nic pro řešení důchodového systému neudělaly. Je to bohužel opět jen velmi povrchní a neúplný popis situace. Zcela se „zapomnělo“ na důchodovou reformu za vlády Petra Nečase v letech 2010-2013.

Wikipedie popisuje zrod reformy takto: **Česká důchodová reforma** je zásadní změnou důchodového systému v České republice. Byla představena ekonomickými ministry vlády ČR pod vedením premiéra Petra Nečase (ODS) v únoru 2011. Nejdůležitější změnou, kterou reforma přináší, je zavedení tzv. dvoupilířového systému. V tomto systému si budou moci lidé sami vybrat, zda budou spořit část svých peněz na důchod v soukromých penzijních fondech. Tato možnost bude dobrovolná. Kromě změny systému důchodů, je součástí reformy i sjednocení výše DPH na 17,5 %, aby se vyrovnaly ztráty příjmů státního rozpočtu.

Tehdejší ministr financí Miroslav Kalousek obhajoval reformu důchodového systému takto: Lidé, kteří se budou chtít zapojit do druhého pilíře penzijního systému, jenž vznikne v rámci důchodové reformy, se podle ministra financí Miroslava Kalouska (TOP 09) nemusí bát, že by o své peníze přišli. Na hospodaření penzijních společností, které budou prostředky naspořené v rámci druhého pilíře spravovat, bude dohlížet stát. Peníze uložené na individuálních účtech navíc budou důsledně odděleny od majetku penzijní společnosti, což zajistí jejich ochranu i v případě krachu firmy. Kalousek předpokládá, že se do druhého pilíře zapojí v následujících letech 50 až 60 procent Čechů.

Tehdejší ČSSD však vyhrožovala, že pokud vyhraje volby, reformu zruší. To se také po aféře Petra Nečase a Jany Nagyové z června 2013, pádu Nečasova kabinetu a porážce ODS v předčasných volbách roku 2013 na podzim i stalo. Do systému vstoupilo místo očekávaných 50-60 % jenom asi sto tisíc osob, právě proto, že ČSSD vedla kampaň proti reformě. Sobotkova vláda pak důchodovou reformu schválenou vládou Petra Nečase skutečně bez náhrady zrušila.

Tak zvaný druhý pilíř reformy byl zrušen a zůstalo jen dobrovolného připojištění k důchodu, které platí dodnes a kde si mohou lidé dobrovolně ukládat část svých příjmů. Doplňkové penzijní spoření neboli třetí pilíř důchodového systému je nový název pro penzijní připojištění. Jde o způsob **spoření na stáří, podporovaný státem** formou příspěvků a daňových úlev. Cílem je získat další zdroj příjmů v důchodovém věku vedle státního důchodu, jehož výše má kvůli stárnutí populace klesat. Vstup do penzijního připojištění je **dobrovolný**, případná účast nemá vliv na výši státního důchodu z takzvaného průběžného pilíře. Základem spoření jsou pravidelné měsíční příspěvky. K tomu, co účastník spoření zaplatí ze svého, náleží **státní podpora**.

Vytvoření druhého pilíře za současné situace je více méně nerealizovatelné, protože se důchodový účet dostal do deficitu. Díky ohromné inflaci bylo totiž podle zákona nutné navýšit důchody. Vývoj příjmů a výdajů na důchody ukazuje následující tabulka:

Rok	Příjmy mld. Kč	Výdaje mld. Kč	Saldo mld. Kč
2013	332	387	-55

2015	361	400	-39
2017	416	420	-4
2019	494	477	+17
2021	535	537	-2
2022a)	517	543	-26

a) Do listopadu 2022

Deficit důchodového systému se řeší dotací ze státního rozpočtu. Pouze v letech 2017-2021 byl saldo buď kladné nebo ve velmi nízkém deficitu. V roce 2022 se již projevil vliv inflace a ten se ještě prohloubí v letošním roce.

Pokud tedy vláda nebude uvažovat o zavedení druhého pilíře , protože je politicky neprůchodný, nezbyvá skutečně nic jiného než zvyšovat odchod věku do důchodu. Máme shodou okolností možnost sledovat podobné plány vlády ve Francii. Tam se konají milionové demonstrace proti zamýšlenému prodloužení věku odchodu do důchodu. U nás je zatím klid, i když odboráři vyhrožují nepřijatelností záměru vlády zvýšit věk odchodu do důchodu.

Je velkou chybou, že se ČSSD s pomocí ANO v roce 2014 rozhodla důchodovou reformu - zavedení druhého pilíře - zrušit. Dnes je ČSSD mimo sněmovnu a podařilo se jí zlikvidovat zřejmě ten jediný pozitivní zákon, který Nečasova vláda připravila a ten nejhorší, přímá volba prezidenta, nám po Nečasovi zbyl. Vláda premiéra Fialy tak půjde cestou nejmenšího odporu a bude prosazovat prodloužení odchodu do důchodu s tím, že se výrazně dotkne „teprve“ dnešních třicátníků. Žádné masové demonstrace podobné těm ve Francii ale nečekám. Nicméně jednu radu bych pro dnešní třicátníky měl - nespolehat se na důchod od státu a šetřit si alespoň ve třetím pilíři. Vyplatí se to.

AUTOR: Jan Bartoň